

Kultur / **Bøger**

En rejse ind i altings uoverskuelighed

Pieter Bruegel den ældre: Vinterlandskab. Maleri, 1565. Musées Royaux des Beaux-Arts, Bruxelles. / Wikimedia Commons, Public Domain.

ANMELDELSE / 30.01.17

På en hektisk tur ned igennem Benelux-landene, ja, nærmest en nedstigning, rejser billedkunstneren Christian Vind fra de mest oversete til de mest hyldede kunstværker. I rejseessayet *Udtog* fabulerer han vildt over, men konkretiserer også præcist, hvad det vil sige at se på kunst, hvad det vil sige overhovedet at se.

Victor Boy Lindholm

Det er referencetungt, Christian Vinds nye rejseessay, *Udtog*. Sådan rigtig tungt. Teksten får lov til at flyde over, og læseren er med på Van Gogh-museets overfyldte haller i Amsterdam, og inde i overvejelserne om, hvorfor en bestemt sygdom i kornet falder sammen med heksejagten i 1500-tallet. Det er for meget, men netop derfor godt. Det er godt, fordi man som med enhver anden veludført rejsefører føler sig i kompetent selskab, samtidig med, at læseren bliver udfordret af Vinds stærkt personlige holdninger til kunsten og verdenen.

Meget sigende afslutter Vind sit essay med at citere Foucault: »Et sted skriver Foucault, at det i genealogisk historieskrivning gælder om at “dvæle ved begyndelsens omstændigheder og tilfældigheder” og om at “få

tusindvis af nu tabte begivenheder til at vrimle frem.« Det er netop dette, som Vind formår i teksterne. Han integrerer brudstykkerne af fortiden i den samtid han bevæger sig rundt i, ikke for at skabe et helstøbt og perfekt billede, men blot for at skabe en eller anden form for sammenhæng. Som når han i afsnittet *Lille fotografihistorie* bevæger sig fra folderen til en Dalí-udstilling, hvor han mores over, at museet Xpo har fået placeret byvåbnet, så det ligner en gigantisk pik, og videre til Georges Rodenbachs *Bruges-la-Morte*, der bruges til at skabe en bro til Sebalds anvendelse af fotografiet i sine bøger. Det var uden for min horisont, at det netop var Rodenbach, der inspirerede til Sebald til hans fænomenale brug af fotografiet i sin prosa.

Det er som brobygger, at Vind er bedst. Han er en sand intertekstuel mester, og har et skarpt øje for kunstens relationelle karakter. Fra Sebald er han allerede videre til digteren Johannes Jørgensen, kunstneren James Ensor og billeder af kæntrende flygtninge på YouTube. Det er det, jeg mener, når jeg kalder bogen referencetung. Navnene og billederne vælter ud af teksten, og stiger op mod læseren som et grundigt oplysningsarbejde om kunstens rolle i verden. For hvad skal denne forbandede kunst? Jo, først og fremmest kan den være en prisme, hvor igennem man ser på verden. Det er det, Vind gør, han forstår sine omgivelser via kunsten. Ikke dermed sagt, at kunsten skal være opbyggelig, eller at den skal kunne skabe klarhed, men den kan gøre *noget* mere tydeligt, mere skarpt. Som når Vind skriver om flygtningekrisen: »Jeg kan ikke forstå nutiden, hvis jeg ikke kender fortiden. Det er en kaotisk arabesk. Jeg har tankemylder og befinder mig snart i en tåget grød med lav sigtbarhed. Resonansrummet af årsager og virkninger er i svinginger. Lige meget, hvad der har forårsaget forliset, også i går, er situationen uholdbar. Ingen sætter deres barn ned i en båd, hvis der er mere sikkert på landjorden.« Konstateringen er måske banal, men ikke desto mindre rigtig. Kunstens opgave er for Vind at sætte det hele i svingninger, at få det hele til at snurre så meget, at man tvinges til refleksion. Lige så meget som bogen er en rejsefører i kunst, er den også en rejsefører ind i altings uoverskuelighed. Den fører læseren derind, hvor man kun har kunsten tilbage, og derind, hvor kunsten samler tingene – den giver ikke en endelig konklusion, men i det mindste et billede af, hvordan verden måske er.

FAKTA

Christian Vind

UDTOG

Antipyrene

76 sider, 80 kroner

Christian Vind er billedkunstner, kurator og forfatter. *Udtog* er rejsebog og

kunsthistorie i et.
Udgivet på Antipyrine.